

Ki volt Földes Ferenc?

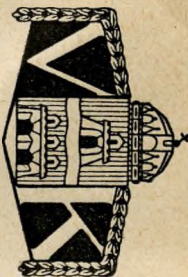
Ortutay Gyula kultuszminiszter legutóbbi sajtóértekezletén, ahol bejelentette nagyszabású akcióját az általános iskolai ösztöndíjakról, valamint a munkás- és parasztszülők gyermekeinek továbbtanulási lehetőségeiről, történelmi visszapillantást vetve a múltira megemlékezett Földes Ferencről, aki az elmúlt évtizedekben elsők között vizsgálta a reakciós művelődéspolitikára szörnyű hibáit és mulasztásait.

A márciusi Front és az illegális baloldali mozgalmak fiataljai jól ismerték Földes Ferenc írói és mozgalmi tevékenységét. 1942. tavaszán többek között az ő közreműködésével alakult meg a Magyar Történelmi Emlékbizottság, amely összefogta a különféle demokratikus erőket. Az emlékbizottság vezetésével — Földes kezdeményezésére — az ipari, munkásság, a falu dolgozói és a haladó értelmiség küldöttei 1942. március 15-én megkoszorúzták Petőfi szobrát, tüntetett a háború ellen s követelte a munkás-paraszt szövetséget.

Földes Ferenc írói tevékenységének egyik legjelentősebb műve: „A munkásság és parasztság kulturális helyzete Magyarországon.” című könyv, amely megdöbbentő képet tár fel a magyar nép művelődési elnyomatásáról. Statisztikai adatok alapján tárta fel a Horthy-rendszer kultúrpolitikai bűmeit és mulasztásait, megállapította, hogy Magyarországon milliós tömegek vannak, akiknek sohasem kerül könyv a kezükbe.

Az emberek milliói maradnak a legalacsonyabb kultúrfokon — írta többek között — és sohasem tudjuk meg róluk, mit rejtettek magukban. Hány Móricz Zsigmond, Illyés Gyula és Darvas József pusztult már el a magyar szegényparasztság millióiban? Hány József Attila és Derkovits a munkásság tömegeiben? Hány kiváló paraszt- és munkásművészünk lenne, ha e rétegek 12–14 évig tanulhatnának zenét? Hány ifjúmunkás képzeletében marad örökké az álmoké a legszebb építészeti alkotás? De a kultúréhség hiába esillog a szemekben, elfojtja azt a szegénység. A szegényparaszt- és munkásgyermek nem mehetne középiskolába, még ha ingyenes lenne is, mert ezalatt az idő alatt dolgoznia kell, hogy önmagát eltartsa, sőt, hogy a családnak is segítségére legyen. A budapesti ipáros-tanonek nem mehet be a Fővárosi Könyvtárba, hogy ott tudományos könyvek segítségével fejlessze kultúráját, mert nincs szabadideje! Alapvető megállapítása mindezek után Földes Ferencnek, hogy a szegény néprétegek kultúrkérdése csupán kulturális síkon nem oldható meg. Marad — a társadalmi megoldás, melynek olyan helyzetet kell teremtenie, hogy a szegény-paraszt és munkásrétegek társadalmi arányuknak megfelelően részesüljenek kultúrában.

Földes Ferenc nem élhette meg eszméinek megvalósulását: nem sokkal az emlékeztetés 1942-es márciusi béketüntetés után katonai büntetőszázadba hurcolták és ott pusztult el 1944-ben, a háborús frontok poklában, egészen fiatalon: harmincnégy éves korában. Nem élhette meg a felszabadulást, amely a szegény magyar néprétegeknek kulturális síkon is meghozta a megváltást: a gyökeres társadalmi megoldást. Népi demokráciánk neveléspolitikája most hatalmas erővel igyekszik jóvátenni az elmúlt rendszerek bűnös mulasztásait, átfogó, széleskörű intézkedésekkel a legteljesebb szabadságot és lehetőséget biztosítja a munkás- és parasztygyermeknek iskoláztatására. Nem véletlen, hogy Ortutay Gyula kultuszminiszter éppen most, e nagyszabású neveléspolitikai intézkedések küszöbén hajtotta meg a hála és kegyelet zászlaját Földes Ferenc példás, harcoss életének és úttörő munkájának emléke előtt.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

92

Szerző:		Földes Ferenc?	
Cím:		Ki volt Földes Ferenc?	
Forrás:		Somogyi Hírlap	
(Hely)		1942 IV/12	
(Idő)		1942 IV/12	
(Köt. v. füz.)			
(Oldal)			
Hely	Földes Ferenc		
Idő	1942		
Személy			
Helyszám			